

[S. C. Nørgaard.]

der er foretaget under Folketingets Behandling af Sagen, har været Forbedringer. Jeg er derfor den højtærede Undervisningsminister taknemmelig for, at han er gaaet med til disse Ændringer, hvorved Lovforslaget har faaet den Skikkelse, hvori det nu fremtræder. Jeg er saaledes glad for, at Bestemmelsen om, at Staten skal godkende baade Beliggenheden og Betimeligheden af Oprettelsen af en ny Skole, ikke mere findes i Lovforslaget. Det gør efter mit Skøn intet, at to Højskoler ligger i Nærheden af hinanden, det skal nok gaa for dem begge, naar blot det er de rigtige Mænd og Kvinder, som indbyder til Skolegerningen. Paa den anden Side viser det sig tit, at selv om en Skole ligger alene paa sin Egn, kan det ikke gaa alligevel. Hvis en Leder har Evnen og Forstaaelsen af, hvorledes en Højskole skal drives, saa gaar det, men det hjælper ikke saa meget, at Højskolen kun er en Egnsskole, derfor kan den ikke gaa alligevel. Jeg tror, at Livet er den bedste Regulator, og det er mig derfor en Tilfredsstillelse, at Bestemmelsen om Statens Godkendelse er taget ud.

Jeg er ligeledes tilfreds med, at Højskoleraadet er faldet bort. Hvis den højtærede Minister ønsker en Udtalelse om den samlede Højskoles Opfattelse af et Spørgsmaal, er Foreningen af Højskoler og Landbrugsskoler jo let at komme i Forbindelse med. Jeg tror godt, dette Raad kan undværes, og saa synes jeg, det er bedst, at det ikke eksisterer.

I Hovedsagen føler jeg mig tiltalt af det foreliggende Lovforslag, og jeg vil gerne anbefale det til Vedtagelse her i Tinget, men der er alligevel enkelte Forhold, som jeg gerne vil gøre nogle Bemærkninger om, og ikke blot gøre nogle Bemærkninger om, men ogsaa gerne vil have en anden Løsning af end den, Lovforslaget anviser.

Der er over for mig fra Højskolernes Side rejst Tvivl om Forstaaelsen af enkelte Punkter, særlig inden for § 8, der angaar Lønsørgsmaalet. Det første Spørgsmaal er angaaende Forstaaelsen af § 8, Stk. 1, Punkt 3. Dér vil jeg være taknemmelig for en Udtalelse fra den højtærede Minister om, at Lærerinderne ved Sommerskolerne er medregnet, naar de faar en forholdsmaæssig Løn, svarende til Andenlærerlønnen i Folkehøjskolen. Det var det ene Spørgsmaal.

Det andet Spørgsmaal angaar § 8, Stk. 4, hvori det hedder:

„For de ved Skolerne ansatte Lærere, der ved Lovens Ikrafttræden opfylder de foran fastsatte Betingelser“

o. s. v. Dér vil jeg gerne have en Udtalelse om, at det maa forstaaes saaledes, at Lærere, der har Anciennitet, faar Alderstillæg uanset tidligere Løn, naar blot Lønnen nu er 3 600 Kr. og Timetallet fuldt.

Jeg har i begge Tilfælde sagt, at jeg formener, der skal svares ja, men jeg vil gerne høre, hvad den højtærede Minister vil sige til det, enten Svaret kommer her eller eventuelt senere i Udvalget.

Hidtil har det været saaledes, at det var Amtsskoleraadet, der fordelte Understøttelserne til Eleverne. I og for sig synes jeg, det har været en god Ordning. Amtsskoleraadene har et lokalt Kendskab til de enkelte Ansøgere og deres Forældres økonomiske Forhold, der kan være vejledende for dem, og hvis de ikke har det, kan de let skaffe sig disse Oplysninger. Der kan derved tages berettiget Hensyn til Forholdene i det enkelte Tilfælde; det er jo ikke altid, at Mulighederne for Hjælp fra Hjemmene er ens, selv om de økonomiske Forhold tilsyneladende er de samme. Nu bliver det hele ordnet med faste Takster, og Centraladministrationen overtager det væsentlige af Skoleraadenes Arbejde. Jeg tror ikke, det i alle Henseender er en Forbedring. Jeg erkender, at der er stor Forskel paa Undersøttelserne; vi hørte i den højtærede Ministers Fremsættelsestale, at de varierede fra 13 til 45 Kr. pr. Maaned. De vil sikkert blive mere ensartede, naar de fordeles af en enkelt Administration i Stedet for af mere end en Snes Amtsskoleraad, men desuagtet tiltaler Formen mig ikke rigtig. Jeg har noget imod den Centralisering — jeg vil ikke kalde det Ensretning —, der her finder Sted, og havde gerne set, at den gamle Ordning, selv om der skulde være foretaget nogle Ændringer i den, kunde være bibeholdt. Hvis enkelte Ansøgere maa udskydes, fordi Midlerne ikke strækker til, vil jeg saaledes være tilbøjelig til at mene, at Amtsskoleraadene bedre kan foretage en saadan Sigtning end Centraladministrationen, netop fordi de staaer de lokale Forhold saa nær. At det altid skal være de yngste, er en Regel, som naturligvis kan bruges, men jeg tror ikke, den altid kan siges at være fuldt berettiget.

Endelig skal jeg ganske kort pege paa Tilsynsbestemmelserne. Jeg havde gerne set, der var truffet en anden Ordning end den foreslaaede med en fælles Statsskolekonsulent for alle de forskellige Arter af Skoler, der nu vokser frem. Jeg ved nok, at Statskonsulenten allerede i Fjor blev normeret ved Normeringsloven, men hans Virkeomraade og hele Gerning er vel ikke slaaet